

Sygn. akt III SPP 11/15

POSTANOWIENIE

Dnia 8 czerwca 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Józef Iwulski

w sprawie ze skargi T. M.

na przewlekłość postępowania Sądu Apelacyjnego w [...]

w sprawie I ACa .../13

z udziałem Skarbu Państwa - Prezesa Sądu Apelacyjnego,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy, Ubezpieczeń

Spółecznych i Spraw Publicznych w dniu 8 czerwca 2015 r.,

odrzuca skargę.

UZASADNIENIE

W dniu 16 marca 2015 r. T. M. „działający osobiście jak adwokat” złożył do Sądu Najwyższego, za pośrednictwem Sądu Apelacyjnego, skargę na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, w której wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania przed Sądem Apelacyjnym w [...] w sprawie o sygnaturze akt I ACa .../13. Ponadto skarżący domaga się wydania przez Sąd Najwyższy zalecenia rozpoznania przez Sąd Apelacyjny „zażalenia z dnia 1 kwietnia 2008 r.” w terminie 14 dni oraz przyznania skarżącemu od Skarbu Państwa-Sądu Apelacyjnego „sumy pieniężnej w kwocie 10.000,00 zł za przewlekłość postępowania”.

W uzasadnieniu skargi wskazano, że w dniu 1 kwietnia 2008 r. poprzedniczka prawna skarżącego (I. M.) złożyła zażalenie na orzeczenie Sądu pierwszej instancji w przedmiocie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej, przy

czym do chwili obecnej - pomimo upływu prawie 7 lat - zażalenie to nie zostało rozpoznane przez Sąd drugiej instancji, chociaż Sąd Apelacyjny „rozpoznał apelację i odbyły się przed tym sądem dwie rozprawy”.

W odpowiedzi na skargę Skarb Państwa-Prezes Sądu Apelacyjnego wniósł o jej oddalenie.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga jest niedopuszczalna, gdyż dotyczy postępowania, które zostało zakończone. W myśl art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz. 1843 ze zm.), skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga dotyczy, nastąpiła przewlekłość postępowania, wnosi się w toku postępowania w sprawie. *A contrario* oznacza to, że skarga nie jest dopuszczalna „poza tokiem” postępowania (postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 25 lipca 2013 r., KSP 5/13, OSNSD 2013, poz. 90). Postępowanie skargowe ma charakter „wpadkowy” w stosunku do postępowania głównego, wobec czego nie może być prowadzone ani przed jego wszczęciem, ani po jego zakończeniu. Postępowanie w sprawie sądowej trwa (jest w toku) dopóty, dopóki nie dojdzie do wydania w sprawie prawomocnego orzeczenia kończącego postępowanie. Skarga na przewlekłość postępowania jest bowiem środkiem prawnym wymuszającym rozpoznanie sprawy przez sąd, a więc spełnia swoją rolę jedynie wtedy, gdy zostanie wniesiona w toku postępowania. Złożenie przez stronę takiej skargi już po zakończeniu postępowania jest więc bezprzedmiotowe. Oceny tej nie zmienia uznanie, że w postępowaniu ze skargi na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, ocenie - pod kątem przewlekłości - podlegają nie tylko zarzuty dotyczące aktualnej fazy postępowania, lecz także zarzuty odnoszące się do przebiegu całego postępowania (od jego wszczęcia do prawomocnego zakończenia) niezależnie od tego, na jakim etapie postępowania skarga została wniesiona (uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z dnia 28 marca

2013 r., III SPZP 1/13, OSNP 2013 nr 21-22, poz. 292 oraz w postanowienie z dnia 24 września 2013 r., III SPP 188/13, LEX nr 1448755).

Ponieważ skarga na przewlekłość postępowania może być wniesiona jedynie w toku postępowania (a więc do czasu zakończenia postępowania co do istoty sprawy), to późniejsze jej wniesienie jest niedopuszczalne, co prowadzi do odrzucenia tego środka prawnego przy odpowiednim zastosowaniu przepisów o postępowaniu zażaleniowym obowiązujących w postępowaniu, którego skarga dotyczy (art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.). W tym względzie utrwalone jest stanowisko prezentowane zarówno w orzecznictwie Sądu Najwyższego (postanowienia z dnia 27 lipca 2005 r., III SPP 127/05, LexPolonica nr 2793052; z dnia 19 stycznia 2006 r., III SPP 162/05, LEX nr 439157; z dnia 21 września 2010 r., III SPP 19/10, LexPolonica nr 3933929; z dnia 6 maja 2011 r., III SPP 5/11, LEX nr 848148; z dnia 12 czerwca 2012 r., III SPP 21/12, LEX nr 1274992 oraz z dnia 12 czerwca 2012 r., III SPP 25/12, OSNP 2013 nr 11-12, poz. 145), jak i w orzecznictwie Naczelnego Sądu Administracyjnego (postanowienia z dnia 19 sierpnia 2011 r., I OPP 54/11, LexPolonica nr 2807905 i z dnia 22 września 2011 r., II OPP 29/11, LexPolonica nr 3036723) oraz sądów powszechnych (postanowienie Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 7 października 2004 r., I S 5/04, OSA w Katowicach 2004 nr 4, poz. 9).

W rozpoznawanej sprawie skarga została złożona w dniu 16 marca 2015 r., czyli po zakończeniu (prawomocnym) postępowania przed Sądem drugiej instancji w sprawie o sygnaturze akt I ACa .../13 (co nastąpiło 17 marca 2014 r.). Skoro w sprawie, której przedmiotowa skarga dotyczy, zapadł prawomocny wyrok kończący spór co do istoty, to oczywiście niedopuszczalne było złożenie skargi dotyczącej przebiegu tego (już zakończonego) postępowania. Powyższego stwierdzenia nie zmienia postawienie w skardze zarzutu nierozpoznania w ciągu prawie 7 lat przez Sąd Apelacyjny zażalenia na orzeczenie sądu pierwszej instancji w przedmiocie sprostowania oczywistej omyłki pisarskiej. Postępowanie zażaleniowe miało bowiem charakter incydentalny (uboczny) w stosunku do postępowania co do istoty sprawy, które jest już zakończone (nie toczy się).

Identycznej treści skargę na przewlekłość postępowania w sprawie o sygnaturze akt I ACa .../13 Sądu Apelacyjnego skarżący złożył w dniu 30 maja

2014 r. i została ona odrzucona postanowieniem Sądu Najwyższego z dnia 7 sierpnia 2014 r. (III SPP 204/14).

Ponieważ skarga została wniesiona po zakończeniu (prawomocnym) postępowania co do istoty sprawy, to jest niedopuszczalna i powinna zostać odrzucona przez Sąd Apelacyjny na podstawie stosowanych odpowiednio przepisów o postępowaniu zażaleniowym przed Sądem Najwyższym (art. 370 w związku z art. 394¹ § 3 i art. 398²¹ k.p.c. oraz w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.). Skoro Sąd Apelacyjny nie odrzucił niedopuszczalnej skargi, to Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398⁶ § 3 w związku z art. 394¹ § 3 k.p.c. oraz w związku z art. 8 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r.